

UJKELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marston Ernő. Adm. igazgató: Schwartz Zsuzsa. Proprietor-Tulajdonos: Fraternalitas S. A. R. de Editura. Registrul publicat. numărul periodic No. 45. Dos. 839-1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Ara 5 lej

Szombat, augusztus 20.
1938—5698. Av 22.
XXI. évfolyam, 186. szám.

Hanzu tábornok királyi helytartó ünnepélyes beiktatása

Miron patriárka-miniszterelnök, Calinescu belügyminiszter, Marinescu tábornok egészségügyi miniszter és Colan püspök kultuszminiszter iktatták be hivatalába a helytartót. A kisebbségek iránti megértést hangoztatta beiktató beszédében a miniszterelnök

Calinescu belügyminiszter nagyszabású expozéja a mult rendszer igazságtalanságairól

Cluj, augusztus 19. Pénteken délelőtt ment végbe Clujon ünnepi keretek között Hanzu tábornok királyi helytartó beiktatása a Somes tartomány élére. A város ünnepi díszítést öltött ez alkalomra; a házakat fellobogózták, az utvonalakat fehér kesztyűs rendőrök és csendőrök szegélyezték, a város pályaudvarán pedig zöld fákágak koronájába iktatott perronon ünnepélyes külsőségek várták a beiktatás magas vendégeit: Miron patriárka miniszterelnököt, Calinescu bel- és közoktatásügyi minisztert, dr. Marinescu tábornok egészségügyi minisztert és Colan püspök kultuszminisztert. A beiktatás megkülönböztetetten fényes külsőségei a kormány egyenes kívánalmára történik. Calinescu belügyminiszter a királyi helytartó székfoglalójának pompázatos kereteivel is illusztrálni kívánta, hogy a helytartóságot nem panaszos irodának képzelte el, hanem presztizs teljes, megfelelő hatáskörrel rendelkező intézménynek, amely a legmagasabb autoritást van hivatva képviselni az egyes országrészekben.

Bejut a kormány vonalja a cluji pályaudvarra

Három szalónkocsiból álló különvonat hozta pénteken reggel fél 9 órakor Clujra a magas vendégeket. Enescu ezredes vármegyei prefektus és Richard Filipescu polgármester, valamint dr. Horvat Josif, a rendőrség kvesztora fogadták a vonatot, amelynek első szalónkocsijából Miron Cristea patriárka és Marinescu tábornok közegészségügyi miniszter szálltak le elsőnek. A girlandokkal és keleti növényekkel díszített első osztályú várótermen át haladva a miniszterelnök és Marinescu tábornok Colan püspök rezidenéjához hajtottak. Ide követte őket tíz perccel később a frakkja fölött a díszes kitüntetések egész sorát viselő Calinescu belügyminiszter is.

A helytartósághoz tartozó prefektusok érkekezlete

Délelőtt 10 órakor Hanzu tábornok királyi helytartó elnökletével a helytartóság fogadótermében megbeszélésre ültek össze a beiktatás alkalmával Clujon összegyűlt prefektusok és polgármesterek. Délelőtt 12 órakor az ortodox katedrálisban istentiszteletra gyűltek össze a magas vendégek, akik innen a vármegyeháza nemzetiszínű drapériákba vont díszterembe vonultak.

Fél egy után néhány perccel érkezett meg a vármegyeházára Miron patriárka miniszterelnök, aki fehér selyem papi talárja fölött a legmagasabb kitüntetésekkel viseli az alkalommal. Az elnöki széket foglalta el a dobogón, tőle jobbra Calinescu belügyminiszter foglalt helyet filigrán

figurája ellenére is tekintélyt parancsoló biztonsággal. Arcának különösen markáns élt kölcsönöz a bal szemé fölött elmaradhatatlan sötét monokli. Mellette Hanzu tábornok királyi helytartó, Cristea Vasilescu tábornok a hatodik hadtest parancsnoka ülnek, míg a patriárkától balra, Colan püspök kultuszminiszter, dr. Marinescu tábornok közegészségügyi miniszter és dr. Victor Hodor a helytartóság államtitkára foglaltak helyet.

A katonai, egyházi és polgári előkelőségek a beiktató ünnepségen

A teremben már 12 órakor gyülekezni kezdtek a különböző polgári és katonai előkelőségek, a többségi és kisebbségi egyházak papjai és képviselői. Jelen vannak Hossu görög katolikus püspök, Iuliu Hatiegan professzor, Metes és Bornemisa volt miniszterek, Vásárhelyi református, Varga Béla unitárius püspök és Márton Áron rom. kat. plébános. Az ortodox zsidó hitközséget Glasner Akkiba "rabbi és

Schwartz József előjáró, a neológ hitközséget dr. Weinberger Mózes főrabbi és dr. Fischer József hitközségi elnök képviselik. Megjelent a konzuli kar: Hocholousek cseh, Pierre Fauget francia, Kauntz német és Stepinszki lengyel konzul. Stefanescu konzullal az élén, az egyetem és a cluji főiskolák tanári kara, a bírói kar élén Crisan táblai tanácselnökkel, aki a távollévő Pop első elnököt helyettesíti, Enescu ezredes Cluj megye, Coman ezredes Satu-Mare megye, Florescu ezredes Bihor megye, Vasiliu ezredes Maramures megye, Petrescu ezredes Somes és Dumitrache ezredes Násáud megye prefektusa, Filipescu cluji, Cărpinișan oradeai, Mois satumarei, dr. Simona sighetii, dr. Branceu zălaui, Bilegan deji és Niculescu bistriai polgármester, Tăranu pénzügyi vezérfelügyelő és Suaresan pénzügyigazgató, a különböző hivatalok vezérfelügyelői, dr. Lupu Pompei a közigazgatási bíróság főelőnöke, dr. Alex. Dragomir az ügyvédi kamara dékánja és a cluji hadtest tábornokai és parancsnokvezéresei.

A miniszterelnök beiktató beszéde

seégeikhez. E decentralizáció érdekében az uralkodó jónak látta tiz tartományt létesíteni és ezeknek élére olyan embereket kinevezni, akik az illető területen születtek, ott töltötték gyermekkorukat, ismerik azoknak szükségleteit, tehát ismerik azok az elemeket, amelyeknek birtokában kellő megértéssel ítélik meg a tartomány kérdéseit.

Hanzu tábornok, Transilvania fia

— Somes tartomány élére Hanzu tábornokot nevezte ki az uralkodó. A tábornok Transilvania fia, egyszerű parasztházban született és ismeri a nagy tömegeket alkotó parasztság mentalitását, de katonai karrierje során megismerte a többi rétegek adottságait is. Hanzu tábornok kemény katonai fegyelemben nőtt fel, a politikai élet gyakran bántó hullámszája közepette tisztán maradt a köz- és öfélése szolgálataiban. Nekem, aki ugyancsak transilvianai vagyok, különös lelki elégtételre szolgál, hogy a Mindenható arra érdemesített, hogy ebből az alkalomból meglátogathattam az én drága tartományomat, ahol születtem, ahol felvérszádon át életem, ahol a római és dák elem találkozásából megszületett és elindult hódító útjára a román nép.

A kisebbségek kötelességei és jogai

— Szívesen állapítjuk meg, hogy más nyelvű, hitű és származású népek is élnek ezen a területen. Szeretettel látjuk őket, akik az ország egyenjogú polgárai és ugyanazon hazát oltalmaznak. Az alkotmány fölötti nyugalom, mint az ország (Folytatása a nyolcadik oldalon.)

VILÁG TUKER

A Westminster-palotában

London, augusztus hó.

Az angol alsóházat valamikor a világ legelőkelőbb klubjának nevezték el. A hasonlat sok tekintetben találó, de a képviselők maguk kissé gunyosan szokták idézni. Bármilyen impozáns, bármilyen nagyszerű is kívülről a parlament themse-parti épülete, belső berendezése bizony sok kívánnivalót hagy hátra. A lordok és honatyák klubjalk-ban kényelmesebb társalgókhöz, dohányzótermekhez és szalónokhoz szoktak, mint amilyenek a Westminster-palota világhírű kupolái alatt állanak a rendelkezésükre. Valahogy minden ép oly szűkre sikerült, mint a képviselőház ülésterme maga, ahol fontosabb parlamenti napokon a helyhiány seregestül a karzatokra kergeti mind a kormánypartit, mind az ellenzék tagjait.

Ezért történik, hogy a legszorgalmasabb képviselők már órákkal az ülés kezdete előtt összevonnak, hogy a karzati számozatásnál megfelelőbb helyet biztosítsanak maguknak. Más országokban egy középület ilyen „elzabású” rengeteg kritikát váltott volna ki (a Westminster-palota mai alakjában csak hetvenegynéhány esztendő), egész nemzedékek zsörtölődnek a helyhiány és egyéb visszafogások miatt, az angolok a maguk életbölcességükkel nemcsak beletörődnek a megváltozhatatlanságba, hanem még valami különleges varázst, jellegzetesen angolt is találnak benne. Mondhatnók úgy is, hogy 70 esztendő alatt a parlamenti épület kényelmetlenségeiből nemzeti hagyomány lett, melyhez ragaszkodni fognak a jövő generációk is.

Ez a klubszerű hangulat teljesen uralkodik a palotához simuló themsepartit terrazon, melynek már pusztá léte is ép annyira a törvényhozók kiváltságának mondható, mint akár a mentelmi jog. Londonban — eleget siránkoznak ezen a külföldiek — nincs egyetlen valamire való szabadtéri vendéglő, vagy kávéház sem, ahová a levegőre vágyó polgár elmenekülhetne a nyári hőség elől. Viszont a parlament terrassa a város legszebb helyén az égbenyűl Viktoria és Big Ben Pover (óratorony) árnyékában, szemben Nagy-London városházának és a hercegészei palotának korban, stílusban, jellegben egymástól olyanannyira elütő, de egyformán impozáns épületeivel, mint valami földi paradicsom táru a látogatók elé. Ebben a paradicsomba azonban csak a „nemes lordok”, a tiszteletreméltó képviselők és meghívott vendégek nyernek bebecsültást.

Még e kiváltságos kategórián belül is megingathatatlan elkülönülést teremt a hagyományos parlamenti rend; széles sáv választja el a vendégek számára is nyitvaálló terraszrészét a csak a törvényhozók számára fenntartott asztalosporttól és mindkettőtől tekintélyes távolságban kényelmes karosszékkel körülvett magános asztal áll, melynek közelébe külön felszólítás nélkül még egy miniszter sem merészkedne, hiszen ez Anglia első polgárának, a népfenség eleven megtestesítőjének, a házelnöknek, vagyis a Speakernek a birodalma. „Kalapot le!” — Spéjáj tapintatosan fülünkbe a vendéglátó magasrangú parlamenti tisztviselők és képviselők, amikor a terrazon átlépjük a Speaker birodalmának láthatatlan, de mindenki által félve tisztelt határát és a fekete térdnadrágos, bárszoknyabátos, méltóságjeljes alak felé közeledünk, aki még így páróka nélkül is oly személytelenül hat nemesen egyszerű, hivatalos diszruhájában, hogy szinte elcsodálkozunk: ime, ez a szobor kedvesen beszélgetni és mosolyogni is tud...

A parlament jogügyi tanácsadójának, Colonel Nathan képviselőnek vezetése alatt (és vajjon ki lehetne ideálisabb vezető?) bebarangoltuk a Westminster-palota minden zegé-zugát, a termeket, folyosókat és udvarokat, ahová különben idegen nem teheti be lábát. Beszédesebben, mint valaha szóltak hozzánk az angol mult szinte örökéletű csarnokának, a Westminster Hallnak kőfalai, melyek, dacolva minden tűzvészsel és pusztulással, megmaradtak úgy, ahogy álltak a shakespearei királydrámák korában, vagy a

népképviselői történelmet formáló ítéletmondása idején, amikor az alkotmányos fejlődéssel szembeálló Károly király halálra ítélte az angol parlament.

Ilyen és hasonló véres tragédiákból bontakozott ki a birodalomfentartó békekötés a királyi hatalom és a népkarant között, mely megteremtette az angol királysággal elválaszthatatlanul összenőtt angol demokráciát. És itt a Westminster-csarnokban, ahol ítéletet mondtak királyok fölött, hódoltak kétsőbb számtalanszor a világbirodalommal hatalmasodó Anglia uralkodóinak, előknek és holtaknak egyaránt. Lordok és képviselők itt sereglettek össze Viktória, VII. Edward, V. György trónszéke és — ravatala körül. Itt várta a magányos trónszék VIII-ik Edwardot is, melynek helyébe VI. György király és Erzsébet királynő páros trónusa került.

Később, vagy egy negyedórát a Lordok házában karzatán töltöttünk, ahol az egyházi és világi főrendek halgatag előkelőségben figyelték a külpolitikai vitát. Ép egy óshajzó, karcsú, nemes arcú lord beszélt. Megkérdeztük az ezüstgombos frakkban tetőtől talpig arisztokrata. Igen, ilyenek festi az angol lordot a regényektől és leírásoktól sugalmazott elképzelés. (Vele szemben egy másik hasonló jelenség ül és szorgalmasan jegyez: Lord Halifax, a külügyminiszter). Megkérdeztük az ezüstgombos frakkban díszelgő „usher“-t, a karzat szertartásos mozgó őrét, ki az, aki most beszél? Tiszteletteljesen mondja: Lord Snell. És most már azt is tudjuk, hogy ez a főrend, akinek külsejében, magatartásában, hangsúlyozásában az ideális angol arisztokratát fedeztük fel, négy évvel ezelőtt még közönséges földmunkás volt, majd urasági kocsiá, később bányamunkássá emelkedett, hogy azt hivatali irnokaságon és biztosítási ügynökségen keresztül a londoni közigazgatási egyetem rektorává, ezután pedig a nagy londoni városi tanács elnökévé küldjék fel magát. Hatvanhat esztendőskorban az egykori földmunkás az angol királyság peer-je, egy főnemesi nemzetség — őse lett.

Ez a benyomás a lordok házában kitünően egészíti ki azt a képet, melyet a parlamenti terrazon kapunk hosszúra nyúló teázás közben. Egymásután telepednek közénk a képviselők. Egy kissé félnék mosolyú szőke fiatalember simára fésült szőke hajával ugy hat, mint valami idősebb diák: Mr. Butler, a külügyi államtitkár, Halifax jobbkeze, a jövő embere. Egy nem kevésbé szerény angol hajszoros kopasz ur minden mozdulatban, minden hanglegjtésben a legjobb angol public schoolok neveltje: ez Attlee őrnagy, a munkáspárt vezére. Aztán közvetlen szomszédunk a szocialista párt kiváló fiatal tagja, ifjabb Philipp Henderson, a brit külügyminiszterrel lett newcastlei kófaragómunkás fia.

Es itt ül közöttünk Speaker öltözetéhez hasonló díszruhában, furcsán lobogó nagy kokáróval a hátán, a „rettegett“ Sergeant of Arms, az Alsóház rendjének és fegyelmének legfelső őre, a Speaker akaratának és ítéletének végrehajtója, akinek elvileg még ma is van joga arra, hogy a parlament börtönébe, a toronytömlőbe vesse a rakoncátlanok képviselőket. Most azonban szelíden tréfálkozik egy klasszikus arcú, érdekes megjelenésű honatyával, Sir Archibald Sinclairrel, a liberális párt vezérével. Mindezeket a konzervatívokat, munkáspártiakat, liberálisokat csodálatosan összhangolja az, amit minden pártarcnál, elvi ellentéttel fontosabbnak tartanak, amihez hozzáilleszkednek, mielőtt át lépik a Westminster-palota küszöbét: az angol parlamentarizmus szelleme... (R. L.)

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, augusztus 20.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hangszerek. 19: Katonazene. 20: Felolvasás. 20.20: Mandolinzenekar. 21: Üzenetek. 21.15: Táncczene. 22.30: Hírek. 22.45: Vendéglői zene. Majd különböző hírek.

Jeruzsálem. Délután 5.45: Pontos idő, hírek. 8: Hamavdül. A Kól Zimra zenegyoesület előadásában. 8.25: Keleti zsidó dalok. — 8.50: Rachel Petach előadása. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.30: Az angol program keretében hangverseny.

Budapest I. 9: Hírek. 14.25: Zenekar. — 16.35: Zene. 18.10: Lemezek. 19.20: Cigányzene. 20.30: „István király“ hangjáték. 22.25: Zenekar. 23.50: Cigányzene.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból: Belgrád. 22: Rádiózenekar. Drotwicz. 22: Rádiózenekar. London Regional. 21: Promenade-hangverseny. Varsó. 22.10: Moniuszko: A tutajos, 1 felvonásos opera.

Kárpátalji notesz

*

Oradea, 1938 augusztus 10

A vonat, mely végigfut velünk Kárpátalján, mely csak a csehországi Mármaros poétikusabb neve, maga is méltó jelképe ennek a hepehupás országrésznek. Ki-be kanyarog, hol román földön fut, hol cseh, granicsárok és cseh csendőrök szállnak felváltva rá és tiltják meg a kiszállást, hol itt, hol ott, most a románoknak, most a cseheknek, — mindmennyi jelképe ennek a tájnak, ahol kacskaringósak az utak, zavarosak az ügyek és sok a tilalomfa.

De azért az itteni zsidócskák elég elégedettek a maguk szűkös, de szabad sorával. Már itt a vonatban eldicsekednek egymással örömmel. Teresván leszállók velük és bemutatnak egy órszakállu vasuti alkalmazottnak:

— Szenderovics vagyok — mondja az öreg unottan, de azért barátságosan és udvariasan és mivel tudja, hogy mit várnak tőle, mindjárt folytatja is — zsidó vasutas vagyok, szombaton és ünnepeken nem dolgozom. Van még egy orthodox kollégám, a Lebovits. Ő Huszton dolgozik.

— Vagyis nem dolgozik — jegyzem meg.

— Igen, hagyja helyben az öreg, szombaton ő sem dolgozik.

Remélem, hogy ez a kis cikkecske nem kerül a cseh államvasutak kezébe: ahogy elnézem Szenderovics bácsi tőpördött, nyugdíj felé totyogó alakját, attól tartok, hogy ő hétköznap sem igen erőlteti meg magát.

Igy éldegélnék itt testvéreink a demokrácia, de főképp az ortodoxia jegyében. Városaikban a soknyelvű cégtáblákon ott van a jiddis, sőt héber felirat is, egy huszti cégtábla taliszgyárat hirdet, a fiatalember pedig, aki találmányához pénzes társat keres, hosszasan unszolásomra végre elárulja találmánya mibenlétét: cicisz a nyakkendőben. Vigyázat, szabadalmazva!

Talán nincs még a világnak olyan saroka, ahol oly sok bajt okozott volna a bábeltoronyi tragédia, mint itt. A nyelvek kakofónikus zírzavara tombol itt, ahol az állam 3 szláv nyelven (cseh, szlovák, orosz), ennek is két nyelvjárásán) kívül egyenlő jogokkal küzdenek az érvényesülésért a jiddis, a magyar, a héber és a német is, a többi nyelvekről, amik még ezek után is idegenek maradtak, ne is beszéljünk. Az itteni városkában inas sem lehet az, aki az öt nyelvet nem érti, — ötöt mondok, mert a héber még csak a zsidó ifjuság nyelve, a németet pedig lehetleg kerüljük. A faluban, ahol rokonaim mal németül értettem meg magam, a cseh jegyző rosszalólag szölt közbe:

— Legalább jiddisül beszélne! — De hiszen, jegyző ur, mondom neki, az sem egyéb, mint tönkretett német!?

— Eppen az kell nekem! — vágja ki diadalmasan a patrióta jegyző — tegyék csak tönkre bátran!

Keverednek a nyelvek errefelé, keverednek a kulturák is. Eppen ezért, mikor szombat reggel a kis falusi zsinagógában állok és a kántorocska rákédz a Tikántó Sábhoszra és azt — Schubert Ständchen-jének a dallamára énekli, csöppet sem csodálkozom. Voltak már a zsidó asszimilációnak furcsább eredményei is és ez legálább öntudatlan.

A nyelvi különösségek azért néha mehökkentenek. Így az is, mikor Huszton egy ügyvéd névtábláját látom: Dr. Kohn Mikulás. Ugy-e, furcsa ez így együtt, de hát nincs benne semmi, mert Mikulás csehül Miklóst jelent.

Hát az Ochranára, a félelmetes cári titkos rendőrségre emlékeznek-e még? Valaha a pusztá szó elég volt, hogy az ember hátán végigfusson a hideg. Kiab-

rándítóan hatott hát rám, mikor itt ezt a szót egy fogpaszta dobozán láttam. De hát ez ma már csak gyári védjegyet jelent.

Lebél az időm, bucsuzom a hegyi falutól és hogy a messzi állomásra jussak, megalkuszom egy öreg zsidó szekeresrel. Nehéz az ut, különösen, mikor dombnak fel megyünk; az öreg szekeres leszáll a bakról és a szekér mellett baktat, hogy a lovát kímélje. Közben pedig a következő mesével szórakoztat.

„Chassid kocsis ült egyszer egy szekéren, mikor az egy nehéz kaptatóra ért. Fújt a szegény lovacska, a kocsis pedig ostorával biztatgatta. Ejnye, ejnye, szólt rá az utról egy gyalogos zsidó, nem félsz, hogy a lovad bevádol majd téged a tulvilági törvényszék előtt? Vagy nem tudod, hogy az állatkinzás milyen nagy büni? Igazad van, mondja a másik, szálljunk le. Leszáll és poroszkál a szekér mellett. De egy idő múlva felült a fejét: — És ha be-

vádol? Van énneken... kezne... Híszen a ló arra tereinte... a szekeret huzza, az pedig nem sa... it állatkinzásnak. A tulvilági törvényszék fel fog engem meiteni. Szól és újra felül a bakra. De nemokára újra megint: — Jó, jó, hogy a törvényszék fel fog meiteni, — de hát illik az egyáltalán énnözám, hogy ott majd egy lóval pereskedjek? Nem, feleli önmagának és most már végkép leszáll a szekérről.

— Jó kis mese, ugy-e? — kérdi a kocsisom.

— Nagyon jó, ismerem el, és a legközelebbi domb előtt magam is leszállok a szekérről. Az öreg kocsis meglegegedtem les ki rám a szeme szögletéből, aztán pedig belekezd a következő mesébe.

g. j.

Három heti gyógykúra BUDAPESTEN, a fürdők metropolisában

Díjmentes vizum, 50% kedvezmény a magyar vasút vonalán. Lakás és teljes ellátás luxus-szállodában, ételt, orvosi felügyelet, kószolgálat, kúravezetés, számos kedvezmény.

Lejben fizetendő az

„EUROPA“

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi Vállalat összes irodáiban. CIUFON: az „ECONOMIA“-nál Piața Unirii 23. szám.

Nagy ütközet volt az angol katonaság és a terrorbandák között a nabluzi „véres háromszögnél“

Ki lesz Jeruzsálem főpolgármestere

Jeruzsálem, augusztus 18. Csütörtökön nagy ütközet folyt le az angol karhatalom és a terrorbandák között a Tulkaem-Jenin-Nablusz „véres háromszög“-ben, közvetlenül Nablusz közelében. Ez volt a legnagyobb csata a zavargások kitörése óta. Háromezer angol katona és az arab terroristák szinte összes erői kivették részüket ebből a küzdelemből. A terroristák részéről a harcot Abdul Rahim Haj Ibrahim a bandák vezére vezette. Különösen Imrin és Kafraja falvak között öltött hatalmas méreteket a küzdelem.

Az ütközetre a közvetlen okot a Barolay's Bank nabluzsi fiókja ellen elkövetett rablóátadás szolgálhatta. A katonaság és a rendőrség megszállotta az egész várost és környéket és nagy házkutatásokat rendeztek. A kutatások során titkos fegyverraktárakra bukkantak, amely kézi-gránátok, pisztolyok, fegyverek, munició, török bajonettek és kardok voltak elrejtve. Ezzel kapcsolatban négy arabot letartóztattak.

Amikor a katonaság és a rendőrség meg kezdte a kutatásokat, a terroristák ellenállásra gyülekeztek. Összegyűjtötték összes erőiket az egész környéken. A katonaság is teljes erejét vetette a harcba. A csata egész nap folyt és naplementéig tartott. Egy nagy terrorcsapat, amely a dombokat megkerülve, hátulról támadta meg az angol sereget, súlyos vereséget szenvedett. A halottak és sebesültek száma ismeretlen. Sok arab sebesültet a nabluzsi kórházba szállították.

Nablusz és a szomszédos falvak lakossága körében óriási pánik uralkodik. Az arabok házaikba húzódtak vissza, kuny-

hókba rejtőzködnek és nem mutatkoznak az utcákon.

Jeruzsálem, augusztus 18. A palesztinai hivatalos lap rendeletet közöl, mely szerint a főkörmányzó felhatalmazást kapott arra, hogy saját hatáskörében nevezze ki közvetlenül a városházak főtítkárait. Valószínűleg tartják, hogy a jeruzsálemi városháza főtítkára egy angol lesz.

Egyes palesztinai lapjelentések szerint Mustafa Bey Khalidi, a legfelsőbb muzulmán bíróság tagja, a száműzött dr. Khalidi volt polgármester rokona lesz Jeruzsálem főpolgármestere. Hír szerint a kormány felajánlotta Khalidinek ezt a méltóságot, aki azt elfogadta. A Zsidó Távirati Iroda tudósítója kérdést intézett ezzel kapcsolatban Mustafa Khalidiehez, aki megcáfolta ezt a híradást, arra nézve azonban, hogy tetek-e neki ilyen értelmű ajánlatot, megtagadta a felvilágosítást.

Jeruzsálem, augusztus 18. A palesztinai kormány soronkívül 80 bevándorlási cseretífikát küldött a berlini és bécsi angol konzulátusokhoz azzal az utasítással, hogy azokat olyan egyének között osszák szét, akiknek esete rendkívül sürgős.

KONKURS

Wir suchen einen guten bál töflü lömüszofim löjomim nairöim. Mögüchist ein söchet müimche, der bei Entsprechen als söcher akzeptiert wird. Spezen werden nur dem berufenem vergütet. Adresse: Jacob Goldstein gemenide Präses Crasna. Jud. Sälaj.

Országosan bevezetett utaztató cég elvállalja komoly gyár vagy üzlet, képviselőt, finanszírozását, egvedárusítását, garancia mellett. Előlemlészetben. Ajánlatokat 100 százezer forintig érő az Uj Kelet útkiadóhivatalra, Oradea, Str. Millerand 4, továbbít.

Megváloztatják elhatároló tartóssághoz gékekhez oszt meg ye i t

Bucuresti, aug. 18. A gazdasági reform vezet be az országban az életben ismerttéltük tományok szere ahogy azt a tör határozzák. Egy rehajtási utasítás nácsi napló fogl sebben meghatár dekek, amelyekre tézése is a kirá hez tartozik.

A vármegye jogi

Az új törvény rendelkezése az képez többé kö jogi személy len községet, a járá el közjogi egys zal, hogy

a vármegye kái és közi amellyel eddig gye nem köti hat bíróság e böző ügyoszt vadnak abba tási egységbe

A megyék vagy ra, hasonlóképp adók, pótdadók, megyéknek fize helytartóságok Törvényes intéz gyék által eddi nyét. Az adó a megye szerve azonnal továbbí ság pénztárába

A prefektus

A vármegyei vény szellemébe gye gazdasági inkább annak

A prefektus sélők közül kihangsúlyoz litikai jelent A prefektus a királyi helytar és ebben a mi korol a megye lött és ellenörz geket. A mavi királyi helytar a helytartótól ellenörzi és vé latokat, összeh megyei hivatal kenységét koo korol az állam tézmények fölé nácsok ülésén, működő egyhá lyeket. Jogába alkalmazni a rök, jegyzők és tiszviselőkre.

riletén a rend társáról és ebb zik a megyei fölött.

A prefektus tenni a helyt pénzügyi, ga igazgatási hel hogy a korm

HOGYAN SZERVEZIK MEG

a helytartósági „kormányokat”

A megyék megszűntek közjogi egységnek lenni

Megváltoztatják a községek elhatárolását. A helytartósághoz és a községekhez osztják be a megyei tisztviselőket

Bucuresti, augusztus 19. Az új közigazgatási reform mélyreható változásokat vezet be az ország közigazgatási struktúrájába és életébe. Egyik előző számunkban ismertettük az újonnan teremtett tartományok szerepét és hatáskörét úgy, ahogy azt a törvény rendelkezései meghatározzák. Egy rövidesen megjelenő végrehajtási utasítás, valamint minisztertanácsi napló fogják közelebbről és részletesebben meghatározni, melyek azok a kérdések, amelyeknek végső fokán való elintézése is a királyi helytartó illetékességéhez tartozik.

A vármegye megszűnt jogi személy lenni

Az új törvény egyik legszembetűnőbb rendelkezése az, hogy a vármegye nem képez többé közjogi egységet. Megszűnt jogi személy lenni. Az új törvény csak a községet, a járást és a tartományt ismeri el közjogi egységnek. Ez egyértelmű azaz, hogy

a vármegye elveszítette azt a politikai és közigazgatási jelentőséget, amellyel eddig rendelkezett, a vármegye nem köthet szerződést, nem állhat bíróság előtt, a vármegye különböző ügyosztályai megszűnnek, beolvadnak abba a magasabb közigazgatási egységbe, amelyet helytartóságnak neveznek.

A megyék vagyona átszáll a helytartóságra, hasonlóképpen átszállnak az összes adók, pótdadók, jogok és köteleességek. A megyéknek fizetett adók ennélfogva a helytartóságok pénztárába folynak be. Törvényes intézkedés védi azonban a megyék által eddig kötött szerződések érvényét. Az adók, illetékek inkasszóját a megye szervei végzik továbbra is és azonnal továbbítják a pénzt a helytartóság pénztárába.

A prefektus a megye szellemi vezetője lesz

A vármegyei prefektus — az új törvény szellemében — nem lesz többé a megye gazdasági javainak adminisztrátora, inkább annak szellemi vezetője.

A prefektusokat a hivatásos tisztviselők közül fogják kinevezni, ezzel is kihangsúlyozva, hogy a méltóság politikai jelentősége teljesen megszűnt.

A prefektus a helytartósági miniszteriumot és a királyi helytartót képviseli a megyében és ebben a minőségében felügyeletet gyakorol a megyei közigazgatási szervek fölött és ellenőrzi a falusi és városi községeket. A *municipiumok ellenőrzése már a királyi helytartót illeti meg.* A prefektus a helytartótól kapott megbízás alapján ellenőrzi és végrehajtja a megyei munkálzatokat, összehívja a szolgabírókat és a megyei hivatalfőnököket, akiknek tevékenységét koordinálja. Felügyeletet gyakorol az államtól függő jótékonyági intézmények fölött, résztvesz a községi tanácsok ülésén, ellenőrzi a megye területén működő egyházközségeket és jogi szemléket. Jogában áll kisebb büntetéseket alkalmazni a szolgabírák, községi előljárók, jegyzők és a többi községi és megyei tisztviselőkre. Gondoskodik a megye területén a rend, és a közbiztonság fenntartásáról és ebben az értelemben rendelkezik a megyei rendőr- és csendőrszervek fölött.

A prefektus tartozik időnként jelentést tenni a helytartónak a megye általános pénzügyi, gazdasági, kulturális és közigazgatási helyzetéről, valamint arról, hogy a kormány intézkedései milyen ha-

tást váltottak ki a közvéleményben. Végül eredményben tehát a prefektus nem lesz egyéb, mint szigorú megfigyelője a megye ügyeinek, aki felügyeletet gyakorol a felsőbb hatóságok által kiadott rendelkezések végrehajtása fölött.

Megszűnnek a megyei tanácsok is

A vármegyevel együtt eltűnik természetesen a vármegyei tanács is. Községi és helytartósági tanácsok fognak alakulni. Ezeknek megválasztásáig a királyi helytartó és a primárok irányítják az ügyeket. Két hónapon belül megtörténik az egyes

községek új elhatárolása. A primárok és falusi tanácsok kinevezésére csak azután kerül sor, miután ez az új elhatárolás megtörtént. Hat hónapon belül revízió alá veszik a községek elnevezését, valamint a városok és községek ucca neveit is. A törvény csak az uralkodó család tagjairól, valamint a nemzet tényleges hőseiről enged meg az uccák elnevezését.

A helytartóságok ölelik fel az új törvény értelmében az egyes miniszteriumok összes külső hivatalait, amelyek ma felügyelőségek, igazgatóságok, vagy bármely más elnevezés alatt működnek,

mint például munkaügyi felügyelőség, erdészeti igazgatóság, etc. Ezek a hivatalok beolvadnak a helytartóságba és a helytartó vezetése mellett dolgozva, saját hatáskörükben fognak elintézhetni ügyeket.

A közigazgatási bíróságok átszervezése

Másik érdekes rendelkezése a törvénynek az, amely a közigazgatás bíróságok megszervezéséről és hatásköréről intézkedik. Minden helytartóság székhelyén közigazgatási bíróság működik, amelynek területi hatásköre az illető helytartóságra terjed ki. A már eddig folyamatba tett közigazgatási pereket azonban a jelenlegi beosztásban folytatják le a közigazgatási bíróságok. A törvény értelmében Alba-Iulian, Galton és Constantán egy-egy közigazgatási bíróság alakul. Ezzel szemben megszüntetik a craiovai, cernauti és chisineui közigazgatási bíróságok egy-egy szekcióját. Az ezekhez tartozó tanácsosokat és tisztviselőket az újonnan teremtett tanácsokhoz osztják be.

A megyék jelenlegi tisztviselői részint a helytartósághoz kerülnek, részint a helyi közigazgatásban nyernek elhelyezést. A megyének magának csupán közigazgatási ügyosztály marad, a pénzügyi műszaki, stb. osztályok megszűnnek.

A Vatikán lapjának drámai tiltakozása a háborus jósolgatás ellen

Az „Osservatore Romano” cikke a világbékéért

Róma, augusztus 19. Az „Osservatore Romano” főszerkesztője, Della Torre grófnak tollából drámai hangú vezércikkben foglalja közre a háborus veszedelem kérdésével. A politikai látóhatár, amely már amúgy is igen zavaros volt — írja az „Osservatore Romano”, — most váratlanul még sötétebbé vált. Bizunk benne, hogy a politikai klímának ez a fülledtsége még megenyhülhet, de a nemzetközi légsúlymért újabb súlyosodása mindenképpen kedvezőtlenül befolyásolja a már amúgy is bizonytalan helyzetet és megerősíti végzetes jósolásokban azokat, akik Európára egyre sötétebbé váló sorsán tündönek. Valóban Európában ma a társadalom és a közvélemény legkülönbözőbb osztályaiban és rétegeiben úgy beszélnek a háborúról, mint valamely erőfeszítésről, amely világszerte érezhető nyomástól szabadítaná meg. Mint ha a béke csak Procrustes-ágy volna, amelyben nem lehet nyugodtan fekvődni. Nincs veszélyesebb, mint ez a jósolgatás, amely egyrészt meghatározhatatlan elkeseredésből, másrészt meghatározhatatlan reménykedésből fakad.

A Vatikán lapja ezután a következő érveket hozza fel a háború ellen:

1. Európában nincsenek olyan követelések, vagy érdekelentétek, amelyek feltétlenül háborút vonnának maguk után és nincsen

egyetlen kormány sem, amely ne a békét, a békeakaratot hangoztatná. Igaz, hogy a nagy kérdéseket a világháború nem száz százalékban oldotta meg, de egyetlen háborútól sem várható, hogy bármiféle kérdést száz százalékig vagy százszázalékosan megoldjon.

2. Az előző és a jelenlegi háborúk azt tanítják, hogy tévednek azok, akik azt hiszik, hogy újabb nagy háború gyors lefolyású lenne. Az eddigi háborúk pedig azt tanítják, hogy a csatatéren létrejött béke nem lehet más fegyverszünetnél.

3. A háború után az emberiség lelkiismeretében még sohasem tapasztalt erővel támadt fel az az érzés, hogy a háború olyan rossz, amelyet meg lehet szüntetni, mint ahogy meg lehetett szüntetni a babonát, a kegyetlenséget és a rabszolgaságot is.

A Vatikán lapja végül figyelmeztet arra, hogy újabb világháború borzalmas forradalommal végződne, amely felborítaná a világ egész társadalmi rendjét és magához ragadná a végső győzelmet. Nincsenek olyan kérdések — írja végül az Osservatore Romano, — amelyek megoldása elkerülhetlenné tenné a háborút, de előttünk állanak azok a felsorolt tények, amelyek feltétlenül elkerülendővé teszik a háborút.

A „faj” szót törölni kell a tudomány szókincséből

Érdekes vita a fajelméletéről a kopenhágai nemzetközi kongresszuson

Kopenhága, augusztus 19. Korunk egyik legtöbbet vitatott, legtöbb szenvedélyt gyújtó problémája — a fajkérdés — került a tudományos megvitatás első vonalába a most lezajlott kopenhágai nemzetközi embertani és néprajzi kongresszuson.

A vitát tulajdonképpen dr. Rolf Nordenstreng upsalai delegátus indította el „Mi az emberi faj?” című előadásával. Dr. Nordenstreng kifejtette, hogy tiszta fajokról — abban az értelemben, ahogyan például tudatosan és tervszerűen tenyésztett háziállatokról beszélünk — nem lehet szó.

Az emberiség az idők kezdetétől fogva oly gyakran keveredett és kereszteződött, hogy abszolút mértékben tiszta fajok egyáltalában nincsenek is a világon.

Legszélsőbb fogalmazással is legfeljebb

csak „relatív fajokról” lehetne beszélni abban a mértékben, ahogy egyes emberek kisebb nagyobb fokában — de sohasem teljesen — közelednek bizonyos központnak, vagy ideálisnak nevezhető típusokhoz.

Fajtisztaság és kihalás

Az upsalai előadó kifejtette ezután, hogy sehol sem található éles elválasztódás az egyes fajok között.

— A természet — mondotta — nem oly rendszeres, mint egyesek gondolják, vagy kívánják. Semmiesetre sem szabad a fajt mint ideált imádni, mert a tökéletes faji tisztaság az első lépés lenne az emberiség kihalása irányában.

A legkülönbözőbb nemzetek delegátusai érdeklődéssel kísérték és nagy tetszéssel fogadták dr. Rolf Nordenstreng előadását és

A transzilvániai zsidók és utazó urak találkozóhelye Clujon az újonnan nyílt

„CARMEL” orth. kóser étterem és büffé

Calea Regele Ferdinand 33. Regal kávéházzal szemben. Szives pártfogást kér a Satu-Mare-ről elszármazott KESZTENBAUM-család. Pensió rendszer.

Az orthodox rabbitanács felügyelete alatt.

egyedül Eugen Fischer, a fajkeresztelési kísérleteiről ismeretes német professzor keit védelmére a többi nemzetek képviselőivel szemben a fajelméletnek.

Kifejtette többek között, hogy véleménye szerint még csak kételkedni sem lehet abban, hogy tiszta fajok igenis léteznek, még akkor is, ha keletkezésüket embertanilag nem is lehet megmagyarázni. Fischer professzor a fajt mint egy öröklött tulajdonsággal rendelkező csoportot definiálta. Az emberek általános tulajdonsága — a testi tulajdonságok épp, úgy, mint a lelkiek — nézete szerint — különleges átöröklött tényezőkön alapulnak és ezek az átöröklött tényezők azok, amelyek az egyes fajoknál különböznek egymástól.

Elmélete igazolására felhozta, hogy sok évszázados megfigyelés szerint például a testi magasság öröklődő tulajdonság, éppen úgy, mint fajilag szabályosan jellegző átlagos testmagasság s ugyanez áll az orr, az ajak és a bőr jellegzetes alakulására is.

— Határozott faji összetételű népek szellemi teljesítményeinek vizsgálata — mondotta többek között Fischer professzor — olyan óriási különbségeket mutat fel, hogy ezeket az eltéréseket lehetetlen környezeti behatások, vagy kölcsönhatások befolyásának tulajdonítani. Föltehető, hogy itt is különleges öröklődő képességekről van szó, amelyek az egyes fajok egyedeinek kialakulását nemcsak testi jellegzetességek, hanem a szellem és az érzés kialakulásában is befolyásolják. A faji határok egyuttal kulturális határok is, mert egy nép kultúrája közvetlenül függ az illető nép szellemi teljesítőképességétől.

Elítélő bírálatok

Eugen Fischer professzornak a fajelmélet mellett tartott védőbeszédét heves bírálat alá vették.

Melville I. Herskovits evanstoni professzor kijelentette, hogy nézete szerint a faj fogalma egyszerűen a miszticizmus területére tartozik. H. I. Fleure manchesteri egyetemi tanár részletesen foglalkozott előadásában azzal a kérdéssel, hogy vajon tudományosan egyáltalán tartható álláspont-e az emberiségnek faji alcsoportokba való osztályozása. Kifejtette, hogy a fejforma és az arckifejezés olyan tulajdonságok, amelyek részben örökölhetők — ennek a körülménynek azonban nem lehet döntő tudományos jelentőségét tulajdonítani. Exakt értelemben nincsenek ideális faji típusok és ezért azt ajánlja, hogy inkább karakter-csoportokba osszák be az emberiséget.

A „faj” szót azonban végleg törölni kell az embertani tudomány szókincséből.

Wiederich pekingi és Skerli laibachi professzorok a maguk részéről minden lényeges pontban ugyancsak helyeselték Nordenstreng és Fleure professzorok álláspontját és így a kongresszus egyhangulag fordult szembe az egyedül Fischer tanár által védelmezett fajelmélettel.

HIREK

Munkácsi hir...

Az alábbi sorokat minden különösebb kommentár nélkül adjuk át a nyilvánosságunk. Két szempont vezetett bennünket, amikor ezt a táviratot, amely a csehországi napilapokban, mint egyszerű napihír látott napvilágot, erre a megkülönböztetett helyre tettük. Az egyik, hogy oly sok antiszemita esemény regisztrálása után, szolgálunk egyszer kellemesebb hírrel az Új Kelet olvasóinak, a másik, hogy egy banális csehszlovákiai városi tanácsülés jellegzetes tükröképén keresztül adjunk egy kis izelítőt a csehszlovákiai kisebbségi helyzetből, amely ellen annyi panasza van most a szudetanémeteknek.

A távirat, amely a munkácsi városi tanács legutóbbi üléséről számol be, így hangzik:

„A munkácsi városi tanács kulturális során Deutsch Ignác igazgató, a kárpátaljai cionista szervezet és zsidó párt vezetője, a zalábi jelentést tette:

— Mint a csehszlovákiai zsidó kisebbséget reprezentáló zsidó párt képviselője azon az állásponton vagyok, hogy minden népek joga van önmagát saját kulturájában és saját nyelvében kiadni és ifjúságát saját iskolájában nevelni. A munkácsi városi tanács mindig derék példa volt arra, hogy a kisebbségek egymás jogait elismerték és kölcsönösen támogatták egymást. Eppen ezért felkérem a városi tanács összes tagját, hogy fogadják el az alábbi javaslatokat: A munkácsi városi tanács elhatározza, hogy megkeresi a közoktatásiügyi minisztériumot abban az irányban, hogy Munkácson állami héber tanítóképzőt állítsanak fel. Felszólítja a tanács a polgármestert, készítsen el ebben az irányban memorandumot, nyújtsa át a miniszternek és személyesen is járjon el a minisztériumban az állami héber tanítóképző létesítése érdekében.

Deutsch igazgató javaslatának elhangzása után, a magyar keresztény-szocialista párt városi tanácsosa emelkedett szólásra és kijelentette, hogy pártja teljes erejéből támogatja a zsidó kisebbség javaslatát. A szavazás során az összes pártok és összes nemzetiségek: csehek, magyarok, oroszok, egyhangulag megszavazták a javaslatot.

Ezek után nem kétséges, hogy Munkács városában meg lesz az állami héber tanítóképző. De talán ennél a tanítóképzőnél is többet ér az összes nemzetiségek egyhangú állásfoglalása a héber tanítóképző mellett.

— Időjárás: Előbb 2—3 milliméterrel emelkedő légnyomás, majd 1—2 milliméter csökkenés, váltakozó, többnyire derült felhőzet, enyhe északnyugati légáramlás, emelkedő hőmérséklet, helyi jellegű esők a hegyekben és az ország keleti részeiben.

— Megalakult a mérnökök szaktestülete. Bucurestiből jelentik: A közmunka- és közlekedésiügyi minisztérium felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy az összes, akár köz, akár magánüzemelésű dolgozó mérnököknek, ha címüket használni akarják, legkésőbb november 1-ig be kell iratkozniuk a mérnökök szaktestületébe (Colegiul Inginerilor). A beiratkozás a minisztérium megfelelő osztályán történik a képzési iratok benyújtásával. Az erre vonatkozó, 50 szakaszból álló törvény 1938 augusztus 10-én jelent meg a Hivatalos Lap 183. számában.

— A megszüntetett iskolák tanulójának sorsa. Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésiügyi minisztérium a következőket határozta a megszüntetett iskolák tanulóira nézve: A júniusi vizsgákat sikeresen letett tanulók beiratkozhatnak osztályzatuk sorrendjében bármely megmaradt iskolába. A 2—4 és 6—8-ik osztályos tanulók más iskolákba iratkozhatnak be a rendelkezésre álló helyek határáig, vagy folytathatják a tanulást saját iskoláikban, ha a megszüntetett osztályok átmeneti jelleggel működnek tovább. A pótvizsgára utalt tanulók vizsgáikat lehetnek abban az iskolában, ahol tanultak, ha ott működnek átmeneti osztályok. Ellenkező esetben a legközelebbi iskolában fognak pótvizsgálni.

— Rémregénybe illő rablóátadás Aradon. Aradról jelentik: A tegnapi nap folyamán Arad egyik külvárosában, az ugynevezett Mosóczy-telegen, rendkívül vakmerő rablóátadás történt. A telepen lakó Antal-család azelőtt való napokban adta el az aradmegyei Dezna községben lévő kisebb földbirtokát a pénzt — ötvenezer lejt ezres bankjegyekben — otthon őrizték. Birtokuknak korábbi bérlője Kiss Imre, 78 éves gazda valahogyan tudomást szerzett arról s azzal az ürüggyel, hogy a községben pénzhamisító banda működik s hogy tudomása szerint Antalék is kaptak hamispénzt, azt a kivánságát fejezte ki, hogy szeretné a pénzeszeget megtekinteni. Antalék leánya, Ilonka, kihozta a pénzt, közösen megvizsgálták és Kiss több darabot hamisnak talált, majd ismét elrejtették az ötvenezer lejt. Közben Antalék eltávozott hazuról, a gazda pedig hirtelen elhatározással egy vitriolos öveg tartalmát öntötte a szerencsétlen lány arcába és fojtogatni kezdte. A lány sikoltozására, amit a szomszédok dolgozó családleány is meghallott, a merénylő elmenekült. A fiatal lány arcát a vitriol teljesen összeégette és egyik szeme is kifolyt. A borzalmas rablóátadás ügyében erélyes nyomozást indított a csendőrség.

HITLER ÉS A CSÁSZARI KORONA

Bázelből jelentik: A Basler National Zeitung írja a következőket:

„Német nemzeti szocialista körökben arról vitatkoznak manapság, milyen szerepet töltsön be a régi német császári korona a nürnbergi nagy pártkongresszus idején. Rámutatnak arra, hogy az eddigi pártkongresszusokon Hitler mellett állott a szónoki emelvényen a német császári koronának egy imitációja. Ausztria elfoglalásával a nemzeti szocialista kormány birtokába jutott az igazi császári koronának, amelyet a bécsi kincstárban őriznek. A vita, amely most a császári koronának Nürnbergbe való szállítása körül támadt, hogy ott a nagy német hatalom szimbólumaként szerepeljen, váratlan komplikációkba ütközött. Rájöttek ugyanis arra, hogy a régi császári korona a királyok salamonai bölcsességét ábrázolja. A kérdés tehát az, hogy a salamonai bölcsesség ki-sugárzása, akár a császári korona formájában is, helyet foglalhat-e a nürnbergi kongresszuson. Nem kétséges, hogy Streicher minden erejével tiltakozni és harcolni fog az ilyen salamonai infekció ellen és nem fogja hagyni, hogy a nagy nürnbergi kongresszust ilyen szegényfolt érje.”

— Székér és automobill karambolja két halottal. Bucurestiből jelentik: Bragadiru községben ma borzalmas szerencsétlenség történt. Iordache Neagu epuresti gazda székere összeütközött egy gépkocsival. A székér teljesen összetört. Maria Cretu és Rada Berdel asszonyok meghaltak, három másik a székérben ülő személy súlyosan megsebesült. Stanesco sofőr letartóztatták.

— Felakasztotta magát egy liceumi tanár. Bucurestiből jelentik: Ilie Gurun cernăuți liceumi tanár anyósának kertjében egy fára felakasztotta magát. Mire rátaláltak halott volt. Hozzájártozói nem tudják, miért követte el tettet. Az eljárás megindult.

Jön 505 a csikkal!...

— Százhetvenhétmillió lej volt egy nap alatt az állami bevétele. Bucurestiből jelentik: Az állami bevételek kimutatásában augusztus hónap mindig gyenge eredménnyel szokott szerepelni. Az idén azonban az augusztusi állami inkasszó a legderültebb számításokat is felülmúlta. A tegnapi napon a fővárosban 68 millió lej, a vidéki városokban pedig 109 millió lej volt az állami inkasszó összege, összesen tehát egy nap alatt 177 millió lej, amely összeg körülbelül 43 százalékkal haladja meg az elmúlt évek hasonló időszakának kincstári bevételeit. Az adófizetők körében meghonosodott az adófizetési erkölcs, a behajtási közegek maradéktalanul teljesítik kötelezettségeiket, másrészt pedig a kedvező kincstári bevétel hivatalos helyen arra is magyarázzák, hogy a javuló gazdasági helyzet lehetővé teszi a kereskedőknek és az iparosoknak, hogy adófizetési kötelezettségüknek az esedékesség időpontjában tegyenek eleget.

Idült rheumát, matacs gyomor- és a legkomplikáltabb női bajokat feltétlen hamarosan gyógyítja a csodás gyógyhatású jódkezelés

Băița-fürdő

Utószoboni árák. Kifűző konyha. Napi négyzeri étkezés 60 lej. Gherla állomástól ingyen taxi. Kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt Miss Băița választás augusztus 21-én lesz megtartva.

— Nagy aviatikai parádét rendeztek Moszkvában Linderbergh jelenlétében. Moszkvából jelentik: Augusztus 18-án a tuchinói repülőtéren folyt le a szovjet hagyományos ünnepe. Jelen voltak: Sztalin, Molotov, Kaganovics, Vorosizlov, Mikojan, a képviselői testület, a diplomáciai kar tagjai és Linderbergh ezredes. Több mint 100 munkások és munkások által vezetett repülő mutatót be gyakorlatot, amelyek vezetői a repülést anélkül sajátították el, hogy elhagyták volna munkahelyüket. Az ünnepes tömeges ejtőernyős ugrásokkal ért véget.

PURGEN DR. BAYER

(PURGO) 25 dróbot tartalmazó eredeti dobozban, vagy 4 darabot tartalmazó próbadozban az

ideális hashajtó

— Augusztus 27-én lép életbe az új bírói törvény. Bucurestiből jelentik: Az alkotmány 76-ik szakaszának értelmében, amely a bírói elmozdíthatatlanságát írja elő, Iamandi igazságügyminiszter új bírói szervezési törvényt készített, amit a minisztertanács hozzájárulása után tegnap szentesítés végett az uralkodó elé terjesztettek. Az új bírói törvény augusztus 27-én lép életbe.

— Borzalmas repülőszerencsétlenség Olaszországban. Milanóból jelentik: Varese közelében lezuhant egy polgári repülőgép. Tizen-négy ember vesztette életét, köztük van a varesei prefektus családjával.

— A vasárnapi nyitás mellett döntöttek a clujai borbélymesterek. A clujai borbélymesterek egyestületének választmánya tegnap este ülést tartott, amelyen egy szavazat ellenében a vasárnapi nyitás mellett döntöttek. Ilyen értelemben akarják az összes borbély- és fodrászipari munkaadók álláspontját kialakítani, hogy azután gyakorlatban miképpen fog előltni a vasárnapi 12 óráig szóló nyitás, illetve a hétfői 12 óráig tartó zárás kérdése, azt majd a jövő fogja megmutatni.

Most vásároljon szőrmét!

Szezon előtt sokkal olcsóbb!
Az őszi párizsi modellek már megérkeztek.

Weisz Ernő szücs

Cluj, Calea Regele Ferdinand 12.

— Románia a nemzetközi kertészeti kongresszuson. Berlinből jelentik: A nemzetközi kertészeti kongresszuson Romániát Savulescu, Grintescu, Jorcescu és Teodorescu professzorok képviselték. Jorcescu professzor a plenum előtt tetszéssel fogadott előadást tartott.

— Kémeket végeztek ki Németországban. Berlinből jelentik: Ma reggel lefejezték Karl Wieshoff, Peter Heinz és Wilhelm Braun nevű egyéneket, akiket amiatt találtak bűnösöknek, hogy érintkezésbe léptek egy idegen hatalom hírszerző szolgálatával.

— Halálra gázolta a robogó vonat. Bucurestiből jelentik: Magurovici Simion brailai fiatalember Bucuresti és Ploesti között a robogó vonat kerekai közé esett. A kerekék valóságos ketté vágta testét és ötven méteren át magukkal hurcolták a szerencsétlen fiatalember holttestének maradványait. Az eljárás megindult.

— Megfojtották és a folyóba dobták gyermeküket. Bucurestiből jelentik: A Prut folyó Cernăuți közelében egyhónapos gyermek hulláját vetette ki. A megindított nyomozás során kiderült, hogy Lamba Simion és felesége megfojtották gyermeküket és a holttestet a Prutba dobták. A gyermekgyilkos szülőket letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

Alba-Iulia szelleme

A Vitorul írja: Alba-Iulia tegnap iktatták be ünnepélyes keretek között Danila Papp tábornok királyi helytartót. Az ünnepélyes aktusnak különleges jelentősége van a hegyekentuli nemzeti és államélet fejlődése szempontjából. Alba-Iulia olyan jelkép, amit a nemzet szolgálatában és az állam megszilárdítása érdekében kifejtett építőmunka jellemmez. Ez a jelkép állott az egyesülés óta minden kormányzótevékenység alapján. Van azonban olyanok is, akik sohasem értették és nem akarják ma sem megérteni, hogy egy nép sorsát a nagy egység-parancsolatok és politikai lelkesedés határozzák meg, amelyek az állam megszilárdítására vezetnek.

Az utolsó két évtized alatt az Alba-Iulia lefolyt nagy aktusok bebizonyították, melyek a jelen nemzedékek kötelességei és melyek azok a fényes utak, amiket a jövő generációk fognak követni. Egyesek tartózkodó magatartása és mások tiltakozó állásfoglalása nem az állam magasabb érdekei iránti gondoskodásból, hanem kicsinyes opportunizmusból fakadnak. A tegnapi alibaulai megnyilatkozás újlag bebizonyította, hogy egyes emberek tartózkodó magatartása nem tud felülemelkedni a nemzeti állam állandósági eszményén. Az egész közvélemény ezen a vidéken igen nagy meglepéssel és lelkesedéssel fogadta az új közigazgatási rendet és a királyi helytartót, Danila Papp tábornokot, Transilvania egyik kitünő és tisztelt képviselőjét.

TURISZTIKA

Elmarad a Makkabi és Haggibbor stana de valei közös kirándulása

Az oradeai Makkabi és a clujai Haggibbor turistaszakosztályai vasnapra közös kirándulást terveztek Stana de Valera, a Jad-völgye utirányra. Az oradeai Makkabi azonban tegnap a késő esti órákban telefonon közölte a Haggibborral, hogy a kirándulást csak későbbi időpontban lehet megrendezni, mert az utóbbi esős napok következtében a Valea Jadului—Stana de Vale vasutvonal megrongálódott.

A kényserhelyzetben a Haggibbor programját megváltoztatva, Révre (Zichy-barlang) rendez kirándulást ugyancsak reggel 4 órai indulással.

Azok, akik jelentkeztek a stana de valei kirándulásra és a kirándulástól visszalépni óhajtanak, a Sipoș divatruházban ma, szombaton visszakapják befizetett részvételi díjikat.

A rendkívüli esetre való tekintettel a Haggibbor vasárnapi kirándulására ma, szombaton délig még lehet jelentkezni a Sipoș divatruházban, Calea Regele Ferdinand 8, telefon 27—20.

— A holland trónörökös pár Velencében. Velencéből jelentik: Julianna holland trónörökös és Bernard herceg Salzburgból jövet ideérkeztek.

— Tömeges előléptetések és tömeges nyugdíjazások a postánál. Bucurestiből jelentik: Azon postai alkalmazottakat, kik egyetemi diplomák felett rendelkeznek, előléptetik az új törvényes előírásoknak megfelelően. Az előléptetettek névsora ma jelent meg a hivatalos lapban. A hivatalos lap ma közli 258 postatisztviselő nevét, akiket október 1-ével nyugdíjba küldtek.

— Orvosi hír. Dr. Stanca Constantin egyet. m. tanár szabadságáról visszaérkezett. P. Unirii 7. Telefon: 23-82.

— Gyászünnepek a Zsidókórházban. A clujai Zsidó Kórházgyógyintézet temploma holnap, augusztus 21-én, vasárnap délelőtt 1/2 11 órákor kegyeletes ünnepség színhelye lesz. A kórház elhunyt alapítójának, Sebestyén Dávidnak emlékét ünnepi és ugyanezen alkalommal kegyeletesen emlékszik a Kórházgyógyintézet múlt évben elhunyt vezetőségi tagjairól és jöteveiről. Az emlékeszvédeket Sebestyén Dávidról dr. Farkas Imre főorvos, néhai Wézel Albert főorvos központi irodai elnökről Ordentlich Ferenc Dej, míg dr. Adorján Árnin központi irodai elnökről, Mahler Ignácról és Kálmán Lajosról Deva, Junger Samuról Petrosani, Löwe Bélaórl Alba-Iulia, ifj. dr. Weisz H. Mendelről Reghin, dr. Kugel Dezsőrol Arad, Schön Samuról Hida és Schwartz Ignácrol, Grün Mórról és Wohlhändler Zsigmondrol Cluj dr. Vass Zoltán főorvos tartanak kegyeletes megemlékezést. A Kórházgyógyintézet vezetősége ezután is felkéri az elhunytak tisztelőit és a kórházügyi barátait, hogy ezen a kegyeletos ünnepségen minél nagyobb számban vegyenek részt.

Ujab

Tö...
Bern, augusztus 19-én...
kormány hivatalos...
mult éjszaka N...
menekülő csoport...
a határ ellen...
az utóbbi nap...
zsidó menekült...
Franciaország...
százból és Ausz...
tek előtt. A me...
magasabb társ...
— Más berni...
tekben Németo...
minit ezer zsidó...
ezt a hatóságok...
rendőrfőnökei...

Room

„A civilizáció...
Newyork, au...
nök tegnap na...
dei Kingston...
nak felavatása...
az Egyesült Á...
össze, nyolc é...
Roosevelt av...
tíri helyzetre...
tos kijelentése...
tőséget tulajd...
között kijelent...
a civilizáció...

Megemlékezett...
lyek az utóbb...
lom katonai...
készülődéséről...
te, hogy ezek...
álgazoltak be...
— Amerika...
zárva többé a...
előli, ellenkező...
da-hivatalok é...
ba került.

Akár akorja...
döntő jelent...
Ezután Kan...
kapcsolatairól...
hangsúlyozta...
garantálják K...
lesznek tétlene...
Kanadát.

Amerikai po...
mezik Rooseve...
kifejezésre jut...
azon törekvés...
közvéleményt...
politikája köré...
és Roosevelt...
mutatnak, hog...

az Egyesült...
ra is el vá...
sodródhatik...
demokratik...
Az angol s...
tulajdonit Ro...
Herald kiemel...
kot nyújtott...
re. Ez a besz...
nelem lapjair...

Zs...
Az 1938. év...
iskolai évre...
nevelést a fel...
előkészítésen...

Ötvezes tan...
Az 1938. év...
iskolai évre...
nevelést a fel...
előkészítésen...

Újabb zsidó menekülés Németországból

Több mint ezer német zsidó menekült Svájcba az utóbbi napokban

Bern, augusztus 19. A svájci szövetségi kormány hivatalosan közli, hogy miután a múlt éjszaka Németországból újabb zsidó menekülő csoport szökött át Svájc területére, a határ ellenőrzését megerősítették. Bazalban az utóbbi napok alatt mintegy négyezer zsidó menekült érkezett. Ugyanehhez szerint Franciaország elzárta határait a Németországból és Ausztriából érkező zsidó menekültek előtt. A menekültek legnagyobb része a magasabb társadalmi osztályokból került ki.

Más berni híradás szerint az utóbbi hetekben Németországból és Ausztriából több mint ezer zsidó szökött át Svájcba. Miután ezt a hatóságok megállapították, a kantonok rendőrfőnökei Bernben a szövetségi palotá-

ban érkezetelt tartották a politikai osztály és az igazságügyi osztály főtisztviselőinek vezetésével. Elhatározták, hogy semmiesetre sem engedik meg ezeknek a zsidóknak Svájcban maradását, de türelmi időt engednek nekik, tekintettel arra, hogy a svájci zsidószövetség felelősséget vállalt, hogy ideiglenes svájci tartózkodásuk alatt ellátja őket a kellő anyagi eszközökkel. Ideiglenes tartózkodásuk alatt a menekülteknek semmiféle jövedelmező tevékenységet nem szabad folytatniuk. Kimondták továbbá, hogy minden osztrák-német zsidót, aki ezentul svájci területre szökik, haladéktalanul visszatoloncolnak Németországba.

Roosevelt nagy békebeszédét méltatja az egész világsajtó

„A civilizáció nem nemzeti, hanem nemzetközi” — mondotta Roosevelt kingstoni beszédében

Newyork, augusztus 19. Roosevelt elnök tegnap nagy beszédet tartott a kanadai Kingstonban az „Ezer sziget hidjára” felavatása alkalmából. A hid, amely az Egyesült Államokat Kanadával köti össze, nyolc és félméter hosszú.

Roosevelt avató beszédében a világpolitikai helyzetre is kitért és ezzel kapcsolatos kijelentéseinek világszerte nagy jelentőséget tulajdonítanak. Roosevelt többek között kijelentette, hogy

a civilizáció nem nemzeti, hanem nemzetközi.

Megemlékezett azokról a hírekről is, melyek az utóbbi napokban bizonyos hatalom katonai mozgásairól és háborús készülődéseiről terjedtek el és kijelentette, hogy ezek a hírek szerencsére nem igazolódtak be.

Amerika — mondotta — nincs elzárva többé a hasonló rosszak forrásai elől, ellenkezőleg az óceántul propagandahivatalok érdeklődésének középpontjába került.

Akár akarjuk, akár nem: Amerika döntő jelentőségű tényezője lett a világnak.

Ezután Kanada és az Egyesült Államok kapcsolatairól szólott Roosevelt elnök és hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok garantálják Kanada biztonságát és nem lesznek tétlenek, ha külső támadás érne Kanadát.

Amerikai politikai körökben úgy értelmezik Roosevelt beszédét, hogy az ismét kifejezésre juttatta az amerikai kormány azon törekvését, hogy a bel- és külföldi közvéleményt a nagy demokráciák békepolitikája köré koncentrálja. Cordell Hull és Roosevelt elnök beszédei nyilván arra mutatnak, hogy

az Egyesült Államok kormánya arra is el van szánva, hogy viszályba sodródhatik anyagi érdekeinek, vagy demokratikus felfogásának védelmében.

Az angol sajtó történelmi jelentőséget tulajdonít Roosevelt beszédének. A Daily Herald kiemeli, hogy Roosevelt biztosítékot nyújtott Kanada területének védelmére. Ez a beszéd — írja a lap — a történelem lapjaira kívánkozik. A biztosíték,

amit Roosevelt hangoztatott két szempontból bir nagy fontossággal: stratégiai szempontból azért, mert az Egyesült Államok biztonsága Kanada függetlenségétől függ, érzelmi szempontból pedig azért, mert Amerikában erős és hatékony a demokratikus törvény és Kanada a nagy demokratikus testvériség egyik részét alkotja.

Hasonló okokból tartjuk fenn és ápoljuk mi, angolok is — írja a londoni lap — Franciaországgal való barátságunkat, ami arra kötelezi Chamberlaint, hogy kövessen el mindent a demokráciák törekvéseinek végső sikere érdekében. A demokratikus népeknek össze kell fogniok erőiket.

A Daily Telegraph is világpolitikai jelentőséget tulajdonít Roosevelt beszédének. A lap rámutat arra, hogy Rooseveltnek sikerült megnyernie békepolitikájához az amerikai nép hozzájárulását és

ha Amerika úgy dönt, hogy beavatkozik Európa sorsába, akkor Angliának is újból tanulmányozás tárgyává kell tennie európai politikáját, mert ezáltal a világ összes problémái új formát öltönek.

A francia sajtó egyöntetűen kiemeli Roosevelt beszédének nagy horderejét és örömet fejezi ki az amerikai elnök szavai fölött. A L'Époque hangsúlyozza ezzel kapcsolatosan, hogy valamely hatalom békepolitikája csak akkor lehet hatékony, ha el van szánva arra, hogy szükség esetén nagy háborús erővé alakuljon át. A diplomáciai beavatkozásoknak csak akkor lehet értékük, ha katonai beavatkozás lehetőségén alapszik. A közvetítésnek is csak akkor lehet sulya, ha megfelel annak a fogalomnak, amit a klasszikus diplomácia „fegyveres közvetítésnek” nevez. Roosevelt kétségteletlenül megértette ezt.

— **CHALUC-ÜNNEPÉLY HATEGÉN.**
Folyó hó 21-én, vasárnap nagyszabású chaluc-ünnepély lesz Hategén, a Barisszia Habonim chaluc-telepén. Az ünnepélyen, mely iránt az egész környéken nagy érdeklődés nyilvánul meg, Reiter Károly a Zs. N. Sz. elnöke is részt vesz.

Zsidó diákleányotthon

Az 1933. évben alapított modernül berendezett orth. izr. leányintézetben az 1938-39. iskolai évre szóló jelentkezések megkezdődtek. A közvetlen kapcsolat útján való egyéni nevelést a felvett növendékek legfeljebb tízenkénti terjedő létszáma biztosítja. Az iskolai előkészítésen kívüli a tanulók nyelvi és zenei oktatásban részesülnek, nevelést és otthoni kapnak. Mérsékelt díjazás.

Érdeklődőknek szívesen áll rendelkezésére:

BERNSTEIN OLGA

Okleveles tanítónő és zongoratanítónő ORADEA, Str. Paul Chinez 3. Telefon 22-02.

Hodzsa közölte Runcimannal, hogy nagyfontosságú állásokat töltenek be német tisztviselőkkel

Megtörtént az első találkozás Runciman és Henlein között. A beszélgetésről Runciman informálta Hodzsa miniszterelnököt

Prága, augusztus 19. Lord Runciman tegnap délelőtt a Hohenlohe kastélyban találkozott Konrád Henleinnel. Együtt ebédeltek, majd a kastély parkjába vonultak vissza, ahol több órán át magukra hagyva tárgyaltak. Runciman este Prágába utazott, Henlein pedig Asch-ba.

Hodzsa Milan miniszterelnök ma felkereste Runcimant, akivel hosszasan tárgyalt. Valószínűleg tartják, hogy a lord Henleinrel folytatott tanácskozásairól informálta a miniszterelnököt. A szudetakál való megegyezés érdekében további erőfeszítések megtételét kérte állítólag a lord Hodzsatól. Jólétsült körök azt hiszik, hogy bizonyos vonatkozásokban, így például a nyelvkezdésben és a helyi hatósági szervek tekintetében további engedményekre lehet számítani a kormány részéről. Emellett azonban aligha lesz áthidalható a két fél közötti szakadék, anélkül, hogy a szudetak is jelentékeny engedményeket tegyenek. Erre azonban nem mutatnak egyelőre hajlandóságot. A Reuter értesítése szerint német körökben jónak látnak, ha a csehszlovák kérdésben érkekezletre hívnák össze a nagyhatalmakat.

Fontos állásokat töltenek be német tisztviselőkkel
Runciman titkára közli a következőket: Hodzsa miniszterelnök kijelentette Runciman

előtt, hogy hét nagyfontosságú állást fog német tisztviselőkkel betölteni a posta vezetésében egészen rövidesen. A politikai incidensekre és izgatásokra való tekintettel a kormány rövidesen német tisztviselőket fog kinevezni Tratenau kerület élére. A vasutaknál és a pénzügyigazgatóságoknál eszközölendő német kinevezésekről utólag fogja értesíteni a kormány Runcimant. Runciman, midőn tudomásul vette Hodzsa miniszterelnök ezen bejelentését, dicsőreleg és elismerőleg nyilatkozott ezen intézkedésekről és köszönetet mondott a miniszterelnöknek tájékoztatásáért.

Hivatalos prágai körökben határozottan cáfolják azt a német forrásból származó hírt, hogy a szudetanémet vidéken a rendőrtisztviselők „marxistákat” képeznek ki autóvezetésre és fegyverkezésre.

Nemzetközi értekezlet elé kerül a cseh viszály

Prága, augusztus 19. A Narodny Noviny, a cseh egyesülés pártjának lapja, közli a L'Époque-nak követező tudósítását:

„Abban az esetben, ha Runciman tárgyalásai eredménytelenül végződnek, Chamberlain miniszterelnök nemzetközi értekezlet elé viszi a cseh viszály ügyét.”

Megjött! Dupla műsorban a ROYAL slágermozgóba! Fontos! Egy gyermek se hiányozzon! A vidám társaság több MICKY MAUS kíséretében és

Walevska grófnő

GRETA GARBO és CHARLES BOYER filmje.

A fenti műsor rendes helyarákkal kerül bemutásra. Előadások: 3.20, 6.30 és 9.30 órákor.

Anglia újra erélyesen interveniált Rómában az olasz önkéntesek miatt

Hogyan akarja igazolni Olaszország újabb beavatkozását a spanyol harcokba?

Róma, augusztus 19. Ciano gróf olasz külügyminiszter tegnap újabb megbeszélést folytatott lord Perth angol követtel a spanyol kérdésről. Ugyancsak Rómából jelentik, hogy Mussolini tegnap váratlan látogatást tett a Pantellaria szigetére, amely az olasz haditengerészet egyik igen fontos támaszpontja. A látogatás élénk feltűnést keltett politikai körökben.

A londoni Times az angol ügyvivő és Ciano gróf tárgyalásai kapcsán többek között a következőket írja:

Mint ismeretes, az angol ügyvivőnek azért kellett felkeresnie Ciano grófot, hogy azokról az értesülésekről tárgyaljon vele, amelyek szerint újabb olasz beavatkozás történt Franco tábornok javára. Tizenegy nap múlt el azóta, hogy az angol ügyvivő felhívta Ciano gróf figyelmét ezekre a híradásokra és hogy az olasz külügyminiszter azonnali vizsgálat beindítását ígerte meg ebben az ügyben. A válasz elmaradása különböző kommentárokat adott alkalmat. Eddig csak az olasz közvéleményt tájékoztatták ezekről a híresztelésekről, azóta azonban, hogy London felhívta az olasz kormány figyelmét a jelenségekre, az olasz sajtó a spanyol köztársaságiak javára történt állítólagos beavatkozásokról közöl szenzációt keltő híreket és cikkeket. Ez a sajtó kampány a külföldi közvélemény befolyásolását célozza és kedvező légkört akar teremteni az olasz beavatkozás számára, mintha az ellensúlyozása volna más hatalmak benemavatkozásai ígéretei megszegésének.

Azoknak a jelentéseknek az alapján, amelyeket az olaszországi és spanyolországi angol konzulok és megfigyelők küldöttek a benemavatkozási bizottsághoz, arra a konklúzióra jutott, hogy az újabb spanyolországi olasz beavatkozásról szóló hírek elég súlyosak voltak ahhoz, hogy indokoltá tegyék az angol intervenciót az olasz kormánytól.

A Le Matin szerint az angol ügyvivő felhívta Ciano gróf figyelmét arra a veszélyre, amellyel a nemzetközi helyzetet fenyegeti a spanyol viszályban beállott újabb fordulat. Megkérdezte Ciano grófot, hajlandó-e Olaszország hatékony módon közreműködni a fennálló kérdések sürgős megoldásában, különösen ami a Franco tábornoknak szóló hadianyagszállításokat illeti. Jelek szerint Ciano grófnak nem állott módjában nyomban válaszolni és két-három nap haladékot kért erre.

Az angol intervenció és a fenti sajtómegnyilatkozások nyilván azokkal a híradásokkal állanak összefüggésben, amelyek arról szóltak, hogy Olaszország nemcsak hogy nem vonja vissza önkéntesait a spanyol frontról, hanem újabb önkénteseket küldött a spanyol frontra.

Negrin Zürichben találkozni fog Franco megbízottjával?

Párizs, augusztus 19. Negrin, a köztársasági Spanyolország miniszterelnöke, Zürichbe érkezett, ahol az élettani kongresszuson vesz részt. Egyes lapok tudni vélik, hogy Negrin Zürichben találkozni fog Franco megbízottjával, Alba herceggel, akivel fontos tárgyalásai lesznek. Párizsi politikai körök azonban határozottan állítják, hogy Negrin senkivel sem fog politikai megbeszélést folytatni Zürichben.

A Le Figaro jelenti Londonból: Lord Hall-

SPORT

Vasárnap és hétfőn egész nap tart Targu-Muresen a Sennensieb Béla Ben Cion Kupa uszóverseny

Az uszósport minden számát felöleli a zsidó sportegyesületek bajnoki uszóversenye

Cluj, augusztus 19. (Az Uj Kelet tud.) A zsidó sportéletnek nagy eseménye lesz vasárnap és hétfőn Targu-Muresen a Sennensieb Béla Ben Cion Kupáért kiírt uszóverseny. Az uszósport egyike a legegészségesebb sportágaknak, miért is a Makkabit irányító szervek sugallatára a zsidó sportegyesületek igyekeznek ezt a sportágat tömegsporttá fejleszteni. Ez az igyekezet a zsidó sportegyesület közül eddig az alig két éves targu-muresi Makkabitban, valamint a régebbi helyi clujji Haggibborban lett eredményes. Mindkét zsidó sportegyesület hatalmas gárdát állít versenybe Targu-Muresen, minden valószínűség szerint tehát a két egyesület közül az egyik szerzi meg ismét a Ben Cion Kupa védelmét, amelyet egyébként tavaly a Haggibbor alig 15 pont előnnyel, 133 ponttal nyert, szemben a Makkabi 115 pontjával. A két egyesület között az idén is nagy küzdelemre van kilátás, bár a versenyben komoly szava lehet az aradi Hakoahnak is.

A verseny főbb szabályai és számai egyébként a következők:

A Sennensieb Béla Ben Cion Kupa egyéni uszóverseny, amelyen a transzilvániai Makkabi kerületbe tartozó zsidó sportegyesületek szabályszerűen igazolt tagjai vehetnek részt.

A Sennensieb Béla Ben Cion Kupa verseny a következő számokból áll:

1. 100 m férfi gyors.
2. 400 m férfi gyors.
3. 100 m férfi hát.
4. 200 m férfi mell.
5. 4x100 m férfi gyorsstafféta.
6. 3x100 m férfi vegyesstafféta.
7. 100 m női gyors.
8. 200 m női gyors.
9. 100 m női hát.
10. 200 m női mell.
11. 4x50 m női gyorsstafféta.
12. 3x100 m női vegyesstafféta.
13. 50 m junior gyors.
14. 100 m junior gyors.
15. 100 m junior hát.
16. 100 m junior mell.
17. 4x50 m junior gyorsstafféta.
18. 3x100 m junior vegyesstafféta.
19. 50 m leány gyors.
20. 100 m leány gyors.
21. 50 m leány hát.
22. 100 m leány mell.
23. 4x50 m leány gyorsstafféta.
24. 3x100 m leány vegyesstafféta.
25. Műgáras.
26. Vízipóló.

A pontozás a következőképpen történik: Egyéni számok I. díj 5 pont, II. díj 3 pont, III. díj 1 pont; staféta és vízipólóban I. díj 10 pont, II. díj 6 pont, III. díj 3 pont, IV. díj 2 pont. Azon egyesület, amely a legtöbb pontot nyeri, egy évre útrókába jut az örökös vándordíjnak. Egyenlő pontszám esetén az a győztes, amely a legtöbb első helyet szerezte. A versenyt a Federatia Romana de Natajje szabályai szerint kell rendezni.

Olaszország cáfol...

Róma, augusztus 19. (Rador). A Stefánitignökség jelenti: Az a hír, hogy az olasz labdarúgószövetség megszaktította volna kapcsolatait a román szövetséggel, kitalált. Ugyis szintén nem felel meg a valóságnak az sem, hogy Vaccaro tábornok, az olasz labdarúgószövetség elnöke, megerősítette volna a szakításról szóló hírt.

Csak cöviden...

Canarache, a román kerékpárszövetség elnöke részt vesz az amszterdami kongresszuson és kért fogja az 1940. évi kerékpár-világbajnokságok rendezési jogát Románia számára.

A szeptember 6-i román-jugoszláv válogatott labdarúgó mérkőzést dr Bauwens német bíró vezeti.

Oslói jelentés szerint a norvég olimpiai bizottság ülésén határozatot hozott, amely szerint Norvégia nem vállalja az 1940. évi téli olimpia megrendezését. A norvégek, amikor ezt bejelentették a nemzetközi olimpiai bizottságnak, közölték azt is, hogy az 1944. téli olimpiát szívesen megrendezik. Most valószí-

nüleg a téli olimpia megrendezését is Finnország vállalja.

A Közép-Európa Kupa bizottsága értesítette magyar labdarúgó szövetséget, hogy tudomásul vette a Korányi-ügyben hozott ítéletet, de felkéri a magyar szövetséget, hogy folytassa a vizsgálatot, mert esetleg több személy volt bűnös Bindea bántalmazásában. A magyar szövetség azt válaszolta, hogy a maga részéről lezártnak tekinti az ügyet. Kérdés, mit fog ehhez a válaszhoz szólni a KK bizottsága?

Budapestről jelentik: A magyar főváros sportkörében hatalmas meglepetést keltett az olasz labdarúgó szövetség egy levele, amely feltételeket állít a november 13-i budapesti magyar-olasz Európa Kupa döntő

mérkőzés megtartásához. Az olasz szövetség felszólítja az MLSZ-t, hogy fegyelmezze meg a közönséget, mert különben nem játszanak. Az olaszok legkülönösebb és legszokatlanabb feltétele azonban az, hogy nem játszanak olyan válogatott csapattal, vagy olyan egyesülettel, melyben Toldi játszik. Usetty Béla dr, a magyar szövetség elnöke nyilatkozott és kijelentette, hogy az MLSZ nem fogad el feltételeket és visszautasítja a nemzetközi sportéletben szokatlan kikötéseket.

Augusztus 27-én kezdődik és május 6-ig tart az angol futbalszezon.

A szeptember 2-4. között Milánóban lebonyolításra kerülő evezős Európa-bajnokságra kilenc nemzet nevezett. Dán, francia, belga, magyar, holland, jugoszláv, lengyel, svájci és csehszlovák hajók jelennek meg a verseny startjánál.

Mégis profi lesz Donald Budge amerikai teniszvilágbajnok, akinek művészetét több ország megcsodálta. Budge aláírja a profiszerződést és 1939 január 7-én Vines-szal, a profigyőztes amerikai világbajnokkal találkozik. A hírek szerint Gene Malko, a világhírű, sokszoros bajnok páros másik tagja is követi Budge-t a hivatásos versenyzők táborába.

Kanada teniszbajnokságát Frankie Parker nyerte.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígis levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Eladó modern dígyökér ebédlő, kombinált szekrények, modern fotelek. Műasztalos, Str. David 3.

Egy-két felsőbb vagy középiskolás gyermeket vállal teljes ellátásra zsidó uricsalád. Cím a kiadóban.

Középskola alsó osztályába járó fiú vagy leány növendék teljes ellátást (rituális koszt) kaphat zongora- és fúrdőszobahasználattal zsidó uricsaládnál. Cím: Dr Brückné Targu-Mures, Stefan cel Mare 11. (Bánkó-ház.)

Zsidó kisasszonyt, románul, németül beszélő keresek kis leánykámhoz. Grosz Ede Judeful Satumare Mediasulaurit.

Ügyes kiszolgálóleányt azonnalra alkalmas Izák Ferenc orth. kóser vendéglő Baia-Mare, Regele Ferdinand 15.

Középskolás II-III. oszt. urilánykát jövő tanévre elfogad uri család, központban, legmodernebb lakással. Wartenberg, Moşilor 12.

Szobataránót keres urinó Regina Maria iskolánál, esetleg teljes kóser ellátással. Cím a kiadóban.

Elsőrendű előimádkozó, aki erős és kellemes hanggal és több évi praxissal rendelkezik az őszi ünnepekre sürgősen bal muzsafi állást keres. Cím: Frenkel Lup, Salva, p. Násáud.

Timisoarai zsidó tanár, parkmenti kertes villában teljes ellátásra szigorú felügyelettel diákokat elvállal. Közlelebbit: Dr Hirschl Timisoara III, Piaţa Asanesti 5.

JAHRZEITENABLA alumíniumból tetszetős, kihalak, egyszemélyes 150 lej, kétszemélyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátum közlendő. Boros papírkereskedés, Cluj.

Urilányok kik Oradean Orth. Zsidó Leány Továbbképző vagy bármely iskolát, pályát tanulni vagy folytatni akarnak, jutányosan kellemes, gondos ellátást találnak. Zongorahasználat és tanítás. Leveleket továbbít „Globus” Oradea, Str. Cogalniceanu 8.

CSILLAROKAT legolcsóbban a készítőnél, GRUNWALD JAKAB, C. Decebal 23. Telef.: 17-41.

Reprezentabilis, jó összeköttetésekkel bíró üzletszerző, vagy üzletszerző előnyös feltételekkel felvétetik. Ajánlkozások „Megfelelő” jelígre a kiadóba.

Zongora, alig használt, rövid keresztúros igen olcsón eladó. Szigeti, Str. Iorga 2. Második kapu I. 10.

Kertész, virág-, gyümölcs-, konyhakertészet, szőlő, méhészet, vagy gazdaság vezetését a legnagyobb szakítással és felelősséggel vállalja. Leveleket „Pontos” jelígre a kiadóba kéri.

Wir suchen einen Sauesz für Gemeinde und Chevra, der tüchtiger Meiamed, oder guter Professionist ist. Comuniteara evreasca ortodoxa Iclod, jud. Somes.

Fogorvos társat keresek „ötven százalék” jelígre.

Irodaszolgának, inkasszánsnak, vagy rakárnak ajánlkozok némi garanciával rendelkező fiatalember. Cimeket a kiadóba kéri.

Központi, napos, fúrdőszobás lakásban gondos ellátást kaphatnak felső- és középsikolai tanulók hetedik gimnázista fiam korrepetálása mellett. Stern Józsefné, Str. Neculcea 1, II. em.

Oradean izr. uricsaládnál diákleány teljes ellátást kaphat zongora- és fúrdőszobahasználattal, esetleg zongoraoktatással. Berger Antalné, Xenopol 5.

Nyolcadikos kereskedelmista napi 2 órai irodai munkát vállalna, az iskola kezdetéig egész napra is. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelígre a kiadóba.

Alteres deutsches Fraulein mit guten Zeugnissen sucht Posten zu Kindern. Adresse: Margarethe Teufel Timisoara I. Diaconovici Loga 40.

Diplomás gyógyszerész tartós állást kaphat. Conditio ajánlat. Farmacia Doiban Jibou.

Kiadó új házban elegáns, napos, uocai különbejárattal butorozott szoba fúrdőszobahasználattal állandó bérletnek. Baron L. Pop 13, ajtó 6.

Urleány, Clujon jól menő szalonnal, megismerkedne házasság céljából magához illő, egzisztenciával rendelkező fiatalemberrel. Leveleket „Jövő” jelígre a kiadóba.

Szappanfőző mester berendezéssel pénztársat keres. Biener, Traian 11.

Szigoruan vallási felügyelettel kifogástalan ort. kóser teljes ellátást kaphat iskolásgyermek, központban. Lampel Oradea, Cuza Voda 11.

Jó levegőjű sétateri villában gondos felügyelet mellett teljes ellátást kaphat egy-két iskolásfiú vagy leány. Cím a kiadóban.

Rentabilis vállalatba benősülésre keresek 38-42-ig tevékeny, jó zsidó érzésű, intelligens uriembert hugom részére. Leveleket „Biztos egzisztencia” jelígre a kiadóba.

Kellemes külsejű, intelligens, jómegjelenésű hugom részére férjet keresek. Lehet önálló kereskedő, jó állásban levő tisztviselő, esetleg diplomás 28-32-ig. Közvetítőki zárva. Leveleket „200.000 lej hozomány” jelígre a kiadóba.

CSALÁDI ÉRTESSÍTŐ

Kolb Lilike Satumare és Jakab Lajos Sannicolaul Mare jegyesek. (M. k. é. h.)

Róth Irén Munkacevo (Csehszlovákia) és Friedman Marcell Timisoara jegyesek.

SZANNÁZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MOZGO MUSORA:

Szerdától premier: Világszenzáció: Ember-faragó. Izgalom, rémület, borzalom. Egy-örült orvos hajmeresztő rémülettel. A szörnyeteg tündöklése és bukása. Ember-torzítás, a szerelem leküzdése kizsákmárkban, stb. Főszerepben: Boris Karloff és Lugosi Béla. Csak erős idegzetűeknek! Műsor előtt: Alomvilág, orosz kabaré 3 felvonásban.

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Bemutatásra kerül a közönség általános kedvességére: Walewska grófnő. Greta Garbo és Charles Boyer egyet'len filmje. Előtte: Az angol király látogatása Franciaországban. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.30.

A SELECT MOZGO MUSORA:

London terror alatt. Főszereplők: Fritz Kortner, Charles Farrell. Műsor előtt: Szines vigjáték pótkép.

AZ URANIA MOZGO MUSORA:

Premier! Gyilkosság történt. Rendkívül izgalmas bűnügyi film. Főszereplők: Edward G. Robinson és Jane Bryan. A film előtt: Világhíradó.

A THALIA MOZGO MUSORA:

Pénteken, szombaton és vasárnap csak este 9 órakor! A házasság titkai. Sexuális film. Csak felnőtteknek! Jegyek elővételben a mozi pénztáránál. Számozott helyek.

AZ EDISON MOZGO MUSORA:

Mától: I. Rejtelmek háza. Nagy kérfilm a francia forradalomból. II. Vérel itatók határ. Főszerepben John Wayne, a cowboy király. III. Mária királyné ötéleseg temetése. IV-V. Uj híradó és Micky Maus.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:

Premier! Jazz parádé. Főszereplők: Dick Powell és Fred Waring. Műsor előtt: Világhíradó.

A MUNKAS MOZGO MUSORA:

3, 6 és 9 órakor: I. Párizsi éjszakák. Tarsadalmi dráma. Fősz.: Fernand Gravey. II. A táncoló angyal. Az évad legbájosabb filmje. Fősz.: Sonja Henne. III. Híradó. Szombaton, aug. 20-án két előadás 3 és 6 órakor. Este 9-től nincs előadás.

Fényképészeti cikkek

nagy választékban kaphatók

Bernát papírüzletben

CLUJ, Piaţa Unirii 29. szám.

Megjelen Hitközség

Az Ardeal-Ba Szövetségének a negyedik, a nót. Tartalomra aránt méitő az zsidó kultura k szilink zsidóságá séhez sokban naptár az érdek sorát öleli fel. sége II. Károly kezű lapon, nagyszonyána koronázás alkalm lendületes, szép tatását. A napt emlékeztető kró sorolva a nemze tentiszlet tart dos munkát vég emelkedő szomb jelölésével, ami rák jegyzéke é a főünnepek po je sokban megk

A hivatalos ügyek intézésér az országos Izr jelenlegi tisztik (Cluj) elnök Schütz Henrik Lövi Ferenc fő rad Béla elnök nők (Timisoara az elnöki tanács nagyszonyánál tartású hitközs alakították Buc ésot, amelynek ke pedig Birma

Dr. Kabos E kézeszt ir dr. Ag gos Irodának k Dr. Fischer Józ ismerteti és mé tor az oradeai ügyész-titkára gek országos s tervezetéről ir vetkező cikk a kozások uj rend aradi zsidó hitk tette. Dr. Manf dök rövid törté ebből, hogy Ce az osztrák csap lád élt, közötti kereskedelmet lence, Lembe Frankfurt felé. főrabbi a száz dokról is érdek lantást. Dr. S rabbi a Keppi ismerteti, ami adaléka a régi történetének.

Dr. Drechsle két lendületes pel. Érdekes 200 év előtti Herskovits Jak mutatja az akk szilvániában. U val foglalozik zsidó hitközség né, Rosenberg verse a gyermek mentuma. Dr. főrabbi a zsid értekezis alap „Bibliai képek” elemi iskolák ööl hiségesen

Megjelent az Izraelita Hitközségek Naptára

Az Ardeal-Banati Izraelita Hitközségek Szövetségének idei naptára, számszerint a negyedik, a napokban hagyta el a sajtót. Tartalomra és külső formára egyaránt méltó az előbbiekhöz, amelyek a zsidó kultúra kiműveléséhez és országrészeink zsidóságának alaposabb megismeréséhez sokban hozzájárultak. Az 5699-es naptár az érdekes olvasmányoknak hosszú sorát öleli fel. Első oldalán találjuk Öfelége III. Károly király arcképét, a következő lapon, gyászkeretben az ország nagyasszonyának, Mária királynéjának a koronázás alkalmával készült képmását és lendületes, szép román nyelven írott méltatását. A naptári rész, hónapok szerint emlékeztető krónikával bővült. Fel vannak sorolva a nemzeti ünnepek, amelyekre istentisztelet tartandó a templomban. Gondos munkát végeztek a szerkesztők a kiemelkedő szombatok és ama ünnepek megjelölésével, amikor mázlik van. A Hatos-rák jegyzéke és a bójtnapoké, valamint a főünnepek pontos, dátumszerű sorrendje sokban megkönnyíti a keresést.

A hivatalos részben találjuk a kultusz-ügyek intézésére hivatott hatóságokat és az országos Izraelita Iroda szervezetét. A jelenlegi tisztikar áll dr. Fischer József (Cluj) elnökből, helyettes elnök: dr. Schütz Henrik (Arad), alelnökök: dr. Lövi Ferenc főrabbi (Tg.-Mures), dr. Konrád Béla elnök (Oradea), Nyiri Jenő elnök (Timisoara). Ezenkívül dolgozik még az elnöki tanács és kilenc bizottság. A nagyromániai egységes és nyugati szer-tartású hitközségei 1935 május 15-én meg alakították Bucurestiben a központi tanácsot, amelynek székhelye a főváros, elnöke pedig Birman Zsigmond szenátor.

Dr. Kabos Béla megleghangú megemlékezést ír dr. Adorján Árnimról, az Országos Irodának kimagasló néhai vezetőjéről. Dr. Fischer József elnök az új alkotmányt ismerteti és méltatja, míg dr. Faragó Viktor az oradeai kongresszusi hitközség ügyész-titkára a romániai zsidó hitközség országos szövetségének alkotmány-tervezetéről ír alapos tanulmányt. A következő cikk a hitközségi adózás és adakozások új rendszeréről szól, ahogy azt az aradi zsidó hitközség immár életbe is léptette. Dr. Manfréd Reifer a bucovinai zsidók rövid történetét írja meg. Megtudjuk ebből, hogy Cernautiban 1774-ben, amikor az osztrák csapatok bevonultak, 290 család élt, közöttük 112 zsidó. Ezek élénk kereskedelmet űztek Konstantinápoly, Veleno, Lemberg, Breszlau, Leipzig és Frankfurt felé. Dr. Deutsch Ernő brasovi főrabbi a száz év előtti hitközségi gondokról is érdekesítő történeti visszajelentést. Dr. Singer Jakab timisoarai főrabbi a Keppich család kiváltság-levelét ismerteti, ami feltétlenül figyelemreméltó adaléka a régi, itt megtelepedett zsidók történetének.

Dr. Drechsler Miksa timisoarai főrabbi két lendületes zsoldárszerű verssel szerepel. Érdekes levelet közöl a naptár egy 200 év előtti sátmari zsidó árendástól, Herskovits Jakabtól. A levél plasztikusan mutatja az akkori zsidó viszonyokat Transilvániában. Ugyancsak történeti témával foglalkozik Gábel Sándor, az oradeai zsidó hitközség főtitkára. Dr. Drechslerné, Rosenberg Eszter „Apámnak” című verse a gyermeki kegyelet megható dokumentuma. Dr. Nébel Ábrahám salontai főrabbi a zsidó nevelésügy fontosságáról értekezik alapos cikkben. Radó Ferenc „Bibliai képek” című szemelvénye a zsidó elemi iskolák számára írott olvasókönyvből hűségesen visszaadja a Biblia hangu-

latát. Löwenkopf Kálmán orsovai rabbi „Lagbeomer” ünnepét méltatja talmudi források alapján. Dr. Lövy Ferenc: „Van-e a zsidóságnak dogmái?” címen foglalkozik az érdekes hitéleti problémával. Teszler Herman (Viseul de Sus), dr. J. Niemerower országos főrabbi munkásságát méltatja, míg dr. Weinberger Mózes cluji főrabbi ismerteti dr. Fényes Mór „Ifjainkkal és öregeinkkel” című imakönyvét. Az imakönyv magyar fordítása

ugyszólván átköltése az eredetinek, könnyen érthető és a templomi hangulathoz igazodó mű. „Emlékezzünk régiekről” címen három régi fényképet közöl a naptár: Pollák Hillel reghini, Rosenblüh Farkas diciosánmartini és Mandelbaum Áron tg.-muresi rabbik képét. A cluji Zsidó Árvagondozó ismertetése zárja le a tartalmat, amely körül legtöbbször dr. Lövy Ferenc főrabbi és Lax A. Salvator főtitkár munkálkodtak.

KÖZGAZDASÁG

Mit tartalmaz az új adótörvény végrehajtási utasítása?

A levonható költségek kérdése

Az elmúlt hét folyamán két cikkben ismertettük lapunk hasábjain az adóreform nemrégiben megjelent végrehajtási utasításának egyes fontosabb intézkedéseit. Az alábbiakban a végrehajtási utasítás folytatódólagos ismertetését közöljük:

Az adóreform tudvalevőleg még hangsúlyozottabban kiemeli a régi adótörvénynek azt a felfogását, hogy a kereskedelmi vállalatoknál általában véve az amortizáció felszámításának nincs helye. Ugyanezt mondja ki a végrehajtási utasítás is, amely hivatkozva az 1938 április elsején életbeléptetett adóreformra leszögi, hogy amortizáció címén történő levonásoknak csak iparvállalatok esetében van helye. Abban az esetben, ha egy kereskedelmi vállalat egyben ipari vállalkozást is űz, az amortizáció levonását kifejezetten csak az ipari jellegű befektetéseknél engedélyezik.

Az amortizáció levonásának előfeltételül nevezi meg a végrehajtási utasítás egy oly pontos leltár vezetését, amely minden egyes vagyontárgyat beszerzési értékben feltüntet, levonva belőle az évek folyamán már eszközölt amortizációkat. Ez a leltár figyelembe veendő az adóköteles jövedelem megállapításánál tehát a leltár a vállalat részéről hitelesített példányban az adókövetésnél az aktákhoz csatolandó.

Az adóköteles tiszta jövedelem kiszámításánál eddig azokat a költségeket von-

ták le, illetve ismerték el a kivető közegek, melyek a vállalattal, annak üzletmenetével szigoruan összefüggésben állottak. Az új adóreform, illetve ennek végrehajtási utasítása e téren igen jelentékeny megszigorítást léptet életbe, amikor kimondja, hogy levonható költségek címén csak azokat a kiadásokat szabad figyelembe venni, melyek nélkül a vállalat az adóköteles jövedelmet nem tudta volna elérni. Ez az előírás annyira szubtilis, finom megkülönböztetésekre utasítja az adókövető közegeket, amelyek elbírálására tulajdonképpen csak maga a vállalati vezető volna képes. Ha a kivető közegek azt határozzák, hogy egyes költségekpen feltüntetett kiadások nem voltak feltétlenül szükségesek az illető vállalat jövedelmének eléréséhez, akkor ezek a költségek még abban az esetben sem vehetők figyelembe az adóalap kiszámításánál, illetve még akkor sem vonhatók le az adóköteles jövedelméből, ha egyébként a költségek szigoruan a vállalatra vonatkoztak.

A végrehajtási utasítás szerint nem lehet levonni az adóköteles jövedelemből személyes költség címén azokat az összegeket, amelyek nincsenek összefüggésben a vállalat jövedelmének elérésével. Így tehát nem lehet levonni egy kereskedelmi, vagy iparvállalat oly elszennvedett veszteségeit, amelyek nem kereskedelmi, hanem magánjogi jellegű ügyletekből származnak.

HOTEL PENSION KARPIN
TEL-AVIV

Teljes komfort.
Szigoruan kóser.
Olcsó árak!
Kedves transzilvániai zsidó barátainak kedvezményt adok.

HAYARKON STR. 53. TELEFON: 3363.

Thalia Mozdó!

UTOLJARA!
SZOMBAT és VASARNAP ESTE:

A házasság titkai!

A legjobb szekszális film Prof. Van der Welde mesterműve nyomán

Tárgya:

1. A ki nem elégitett asszony.
2. Aki féli a gyermekáldástól.
3. A megcsalt férj.
4. A nimfaszerű asszony.
5. A feltékeny asszony, stb., stb.

Csak felnőtteknek! Jegyélvétel! Számozott helyek!

A délutáni előadás: DORA NELSON, Luis Verneuil híres regénye filmen.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

Dr. F. S. ügyvéd. Arra való tekintettel, hogy egy-két Inzestrare kötvény ellenőrzése az összes eddigi sorsolásokon egy tisztviselőnek legalább két napi munkaidéjét kötné le, a kötvények egyenként való kivizsgálására nem vállalkozhatunk. Rövidesen azonban megismételjük múlt évi általános revíziókat és ennek során önnek is legnagyobb készséggel állunk rendelkezésére. Szíveskedjék majd a lapban közölt felhívásunkra jelentkezni.

A Fratelli Branca milanói cég tapasztalata kezkeskedik a

Vermouth Branca

versenyhárs netum minőségéről.

Repülőbélyeg. Az ön által kért konkrét eset a következő: A repülőalap ellenőre inspekciós utja során megjelent egy cluji nyomdában és ott jegyzőkönyvet vett fel amiatt, hogy az egyik cluji vállalat által rendelt árjegyzékeken a repülőbélyeg nem volt leróva. A jegyzőkönyv ellen, amely 3000 lej birságot rótt ki a cluji vállalatra, a megrendelő cég a törvényeszköz fellebbezett. A bíróság előtt a vállalat azzal érvelt, hogy az árjegyzék nem reklám, másodsorban még ha reklám is volna, csak akkor esik repülőbélyegilleték alá, ha azokat felhasználják, illetve reklámcélokra szétosztották volna. A cluji törvényeszköz július 28-án foglalkozott a kérdéssel és kimondta, hogy az árjegyzék nem esik repülőbélyegkötelezettség alá. Másrészt a tény, hogy egy vállalat irodájában reklámanyagot tartanak a bélyeg leróvása nélkül, még nem képez bélyegkihágást.

P. V. Arad. Egy váltóperrel kapcsolatban a semmitőzők már kimondta, hogy az óvatolás csak akkor bír érvénnyel, ha az óvásfelvételről szóló jegyzőkönyvben feltüntették az évet, hónapot, napot és órát, amikor az óvás történt. Abban az esetben, ha az említett négy feltétel közül alkarmelyik is hiányzik, az óvatolás érvénytelen.

Satunare előfizető. Ugy értesülünk, hogy Timisoaran új effekt-cérnázó üzem van alakulóban, melynek gépei most vannak montirozás alatt, úgy, hogy a vállalat egy-két hónapon belül megkezdí tevékenységét.

Román nyelv tanfolyam-ból

Románul — tanár segítsége nélkül — játszva megtanulhat a 4 hónap alatt második kiadást elért Gál Zoltán-fele Román nyelv tanfolyam-ból. Teljesen új alapokra fektetett módszer. Hangsúly én néma betűk jelzése. 3000, a napi szükséglet szempontjából kiválasztott szavak irsábeli feladatok megoldással. Teljes román nyelviani anyag a legkezdetelegesebb fokról a legkomplikáltabb nyelvtani problémákig. Szólásmódok. Egyszerű, közvetlen stílus a magyarázatoknál. Jól olvasható nagy betűk. 400 oldal. Könnyen áttekinthető táblázatok. A tanfolyam 17/a. Telefonautomatá 15-06.

Püze 120 lej. Vászona kötve 150 lej. Megrendelhető a szerzőnél: GAL ZOLTAN, Oradea, Buiv. Regele Fardusad 17/a.

